

Regjeringas kontaktutvalg 8. oktober 2019

Statsminister og gode forsamling

Jeg er tilfreds med at vi i år har inngått *to* viktige avtaler med regjeringa.

Jordbruksavtalen med begge faglaga i jordbruket med ramme på 1.240 millioner kroner. Et element var økning i det inntektsuavhengige jordbruksfradraget til 90.000 kroner. Vi er fornøyd med at det nå er på plass. For mange bønder blir resultatet likevel magert i år, fordi vi fortsatt merker virkningen av tørkeåret 2018. Men vi anerkjenner at krisepakka og avlingsskadeordningen var til stor hjelp og dempet de verste utslagene.

Klimaavtalen er den andre avtalen – og en helt ny avtale. Norge er antakelig det eneste landet med en slik avtale. Den er ambisiøs, og landbruket har påtatt seg et stort ansvar. Vi er en viktig del av klimaløsningen, og det krever innsats og tiltak – som i andre sektorer. Også tiltak i landbruket vil koste.

Avtalen sier at en skal komme tilbake til virkemidler i statsbudsjettet og i jordbruksforhandlingene.

- Allerede nå er de mulig med en betydelig landbrukssatsing i ENOVA gjennom innretningen av virkemidler der.
- Dere har hørt meg snakke om en klimafondsordning med skattefritak i flere år. Dette er fortsatt en god idé, og et målretta tiltak. Ordningen vil legge til rette for å gjennomføre langsiktige investeringer, som vil innebære betydelige økonomiske løft for den enkelte bonde. Vi er skuffa over at regjeringa fortsatt ikke har fulgt opp Stortingets bestilling om å utrede en modell for ordningen.

Jeg kan love at jordbruket vil komme tilbake med forslag til **tiltak i jordbruksforhandlingene** framover.

Regjeringas **rapportering på klimaloven** er alt for snever. Regjeringa vektlegger et fåtall klimaløsninger i jordbruket - som i stor grad handler om å **reducere** norsk matproduksjon, ikke forbedre produksjonen. Da må vi heller satse på de mange spennende og gode klimaløsninger som vil **videreutvikle** norsk jordbruk i en enda mer bærekraftig retning

Det er i den sammenhengen bra bidrag at regjeringa **øker bevilgningene til forskning** i landbruket med til sammen 32 millioner, hvorav 17 mill kr er avtalt i jordbruksforhandlingene. Mange av framtidens viktigste klimaløsninger i landbruket er fortsatt på tegnebrettet.

Veterinærvaktordningen blir videreført med øremerkede midler som bidrar til at ordningen fungerer i hele landet. Midler til Veterinærinstituttet for å sikre flytting og kapasitet i distriktene er også bra. Vi er fornøyd med klargjøringa, og at regjeringa anerkjenner viktigheten av ordningene.

Bønder blir oftere rammet av **flom og ras**, og dette går regelmessig ut over jordbruksarealer og bygninger. Klimaendringene merkes nå – og gir direkte tap i landbruket. Det er generelt bedre å unngå skaden - forebygge heller enn å reparere. Når det gjelder ødelagt matjord, er den ofte ikke mulig å reparere fullt ut, og produksjonen settes varig tilbake. Derfor er det feil å kutte ned på forebygging. Samtidig som regjeringa har opprettet en ny post med navn «Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser», som har fått 45 millioner for 2020 **reduseres bevilgninger til flom og skredforebygging med 37 mill kr.**

Avviklingen av **pelsdyrnæringa** ble vedtatt i Stortinget 14. juni 2019. Fristen for avvikling er satt til 1.februar 2025. Pelsdyrbøndene mister livsgrunnlaget sitt etter en svært uryddig politisk prosess. Nettopp derfor vil jeg legge vekt på å ha tydelige og gode retningslinjer for kompensasjon slik at man unngår å dra dette ut over tid. Vi mener det må utarbeides en ny modell for **kompensasjonsberegninger, slik at det gis full erstatning.**

Politiske endringer bestemt i WTO-avtalen og i Stortinget fører til at det fra 2021 ikke lenger skal være mulig å eksportere Jarlsbergost med eksportstøtte. Norge har eksportert om lag 10.000 tonn Jarlsbergost tilsvarende 100 mill. liter melk med eksportstøtte finansiert av bøndene selv. Endringen fører altså til at 100 mill. liter melk blir overflødig.

Kostnaden ved nedskaleringa er beregnet til om lag 1 mrd kr. Det sier seg sjøl at dette vil bety tapte inntekter for alle mjølkeprodusenter. Vi er bekymret for at mange unge som har satset kan gå over ende. Kostnaden er for stor til at bøndene kan ta belastningen alene. Denne saka kommer som følge av politiske vedtak. Vi meiner derfor det er rimelig og nødvendig med statlig medfinansiering.

Takk for oppmerksomheten!